

Практичне заняття № 4

Тема: Орфографія: правила передачі на письмі іншомовних приголосних **g, h**, дифтонгів **au, ou**, неподвоєних і подвоєних приголосних та **ін.**

План

1. Склад лексики сучасної української мови за походженням.
2. Види запозичень. Калькування та його форми.
3. Способи передачі **f, ph, g, h, th, ei, au, ou, e, ö, eu** українською графікою.
4. Неподвоєні і подвоєні приголосні у загальних і власних назвах іншомовного походження.

Література

- Ганич Д.І., Олійник І.С. Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів. – К., 1985.
- Етимологічний словник української мови: У 7-ми томах. – К., 1982 – 2004.
- Кочерган М.П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів освіти. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2000. – С. 230–235.
- Одарченко П. Про культуру української мови: Збірник статей. – К.: Вид-во „Смолоскип”, 1997. – С. 229–237.
- Словник іншомовних слів. – К., 1977.
- Сучасна українська мова: Підручник / О.Д. Пономарів, В.В. Різун, Л.Ю. Шевченко та ін.; За ред. О.Д. Пономарева. – 2-ге вид., перероб. – К., Либідь, 2001. – С. 56–63.
- Український правопис / АН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; Ін-т української мови. 4-те вид., випр. і доп. – К.: Наук. думка, 1993. – С. 98–99; 102.

Завдання
Лабораторна робота
(письмово)

1. З'ясуйте, які іншомовні слова у наведених прикладах можна замінити українськими словами з тим самим значенням; вкажіть, у яких випадках така зміна неможлива або недоцільна. Етимологію і сучасне значення слів іншомовного походження з'ясуйте за словниками.

Варіант 1

Абсолютна тиша, авангардна роль, активізувати роботу, банальний анекдот, велика дистанція, ізолювати хворого, імпровізація поета, казуїстичне твердження, колегіальне рішення, компенсація витрат, раціональний підхід, перевищена доза.

Варіант 2

Абсурдний висновок, грати з азартом, апріорне твердження, гігантська будова, дискусійне питання, ілюзорні надії, інтелектуальні здібності, інтерпретація тексту, кардинальне питання, компромісне рішення, реставрувати картину, диференціація завдань.

2. З'ясуйте, як правопис запозичених слів залежить від фонетичної системи української мови. На основі яких чинних у сучасній українській мові фонетичних закономірностей змінилася вимова, а звідси і правопис наведених запозичених слів. Відзначте, в яких випадках вимова і правопис слів, які не стали загальноновживаними, характеризуються рисами, не властивими вимові українських слів.

- Папір – паперу (нім. Papier); колір – кольору (лат. color);
- авто (фр. auto); автор (лат. autor); аудиторія (лат. auditorium); аукціон (нім. Auktion); евкаліпт (гр. eukalyptos); евфонія (гр. euphōnia);

- гільза (нім. Hülse); хокей (англ. hockey); азарт (фр. hasard); Бетховен (нім. Beethoven); омонім (гр. homonyma); арфа (нім. Harfe);
- орган (гр. organon); граната (нім. Granate); джунглі (англ. jungle); гравюра (фр. gravure);
- апарат (лат. apparatus); алея (фр. allée); ампула (лат. ampulla); пудинг (англ. pudding);
- аорта (гр. aorthe); афоризм (гр. aphorismos); міф (гр. mythos); фарфор (гр. pharphuri);
рейхстаг (нім. Reichstag); рейд (англ. reid); рельса (англ. rails); Рейн (нім. Rein).